

جلد اول

آنچه باید درباره «جنگ» دانست

مروری بر ده هشت سال دفاع مقدس

حسن علایی فعال

آنچه باید درباره «جنگ» دانست

نویسنده: حسن علایی فعال

طراح و مدیر هنری: سیدایمان نوری نجفی

چاپ: پیام آوران نشر روز

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸-۷-۰

قیمت: ۵۰۰,۰۰۰ ریال

شماره تماس: ۰۹۱۲۵۰۰۹۶۲۲

حقوق چاپ و نشر برای انتشارات شهود محفوظ است.

سرشناسه: علایی فعال، حسن، ۱۳۴۰-

عنوان و نام پدیدآور: آنچه باید درباره «جنگ» دانست: مروری بر

روند هشت سال دفاع مقدس/ نویسنده حسن علایی فعال.

مشخصات نشر: تهران: شهود، ۱۴۰۰-

مشخصات ظاهری: ج: ۱/ ۱۴×۵/ ۲۱×۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸-۷-۰-ج: ۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: مروری بر روند هشت سال دفاع مقدس.

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷

موضوع: Iran-Iraq War، ۱۹۸۰-۱۹۸۸

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- علل

موضوع: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Causes

رده بندی کنگره: DSR1۶۰۰

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۵۰۹۱۰

فهرست

- سخن نویسنده ۱
- مقدمه ۳
- بخش اول: شروع جنگ و دلایل وقوع آن ۷
- فصل اول: شروع جنگ ۹
- فصل دوم: دلایل اصلی تجاوز دشمن ۱۱
- فصل سوم: دلایل واہی و بہانہہای دشمن برای ہجوم ۱۵
- بخش دوم: دورہہای مختلف جنگ و ساختار نیروہای مسلح ۱۷
- فصل چہارم: مقاطع مختلف جنگ ۱۹
- فصل پنجم: تقسیم بندی مناطق جنگ ۲۱
- فصل ششم: ساختار مدیریت و فرماندہی در زمان جنگ ۲۳
- فصل ہفتم: تقسیم بندی یگانی ۲۹
- بخش سوم: سازمان رزم ۳۵

فصل هشتم: سازمان رزم در دوران جنگ

فصل نهم: واحدهای تخصصی در جنگ

□ بخش چهارم: استعداد دشمن

فصل دهم: استعداد نظامی دشمن در آغاز جنگ

فصل یازدهم: کشورهای حامی رژیم بعث عراق

□ بخش پنجم: فرماندهان

فصل دوازدهم: فرماندهان ارشد جنگ

فصل سیزدهم: عملیات‌های رزمندگان در طول هشت سال

فصل چهاردهم: شهدای شاخص دفاع مقدس

فصل پانزدهم: آزادگان

□ بخش ششم: امام، رهبری و جنگ

فصل شانزدهم: نقش امام در جنگ

فصل هفدهم: نقش مقام معظم رهبری در جنگ

فصل هیجدهم: نقش روحانیت در جنگ

□ بخش هفتم: مردم و جنگ

فصل نوزدهم: نقش اقشار مختلف مردم در جنگ

فصل بیستم: ستاد پشتیبانی کمک‌های مردمی از جنگ

فصل بیست و یکم: گروه‌های مقاومت مردمی

فصل بیست و دوم: اعزام نیرو

□ بخش هشتم: جلوه‌های جنگ

فصل بیست و سوم: نمادها و شعارهای جنگ

فصل بیست و چهارم: حماسه‌ها و مقاومت‌ها

فصل بیست و پنجم: اتفاقات و حوادث مهم جنگ

۱۲۳

□ بخش نهم: جنگ و عوامل معنوی

۱۲۵

فصل بیست و ششم: تأثیرپذیری جنگ از قیام کربلا و ...

۱۲۷

فصل بیست و هفتم: امدادهای غیبی

۱۳۵

□ بخش دهم: آن روی سکه جنگ

۱۴۱

فصل بیست و هشتم: جنگ شهرها

۱۴۳

فصل بیست و نهم: جنگ نفتکش‌ها

۱۴۵

فصل سی‌ام: جنایات‌های جنگی

۱۴۹

فصل سی و یکم: مهاجرین جنگ تحمیلی

۱۵۳

□ بخش یازدهم: پایان جنگ

۱۵۵

فصل سی و دوم: قطعنامه‌های صادره از سوی شورای امنیت

۱۵۷

فصل سی و سوم: پایان جنگ؛ پیروزی مطلق جمهوری اسلامی

۱۶۱

فصل سی و چهارم: دستاوردهای جنگ

۱۶۵

فصل سی و پنجم: وجهه‌ی بین‌المللی جنگ

۱۶۹

□ بخش دوازدهم: دفاع مقدس ادامه دارد

۱۷۳

فصل سی و ششم: راهیان نور و یادمان شهدا

۱۷۵

فصل سی و هفتم: مدال‌ها و نشان‌ها

۱۷۷

فصل سی و هشتم: سؤالات، ابهامات و شبهات درباره جنگ

۱۸۱

فصل آخر: برجسته‌ترین فرمایشات امام درباره جنگ

۱۸۷

منابع و مأخذ

۱۹۱

اعلام و نمایه

۱۹۳

در چهلمین سال گرامیداشت دفاع مقدس قرار گرفته‌ایم. چهل سال از آغاز یکی از طولانی‌ترین جنگ‌های مده‌خیر می‌گذرد. سی و یکم شهریور سال ۱۳۵۹ تا بیست و نهم مرداد سال ۱۳۶۱ تاریخ شروع و پایان جنگ است؛ یعنی هشت سال جنگ و هشت سال تجاوز از سوی دشمنان و هشت سال ایستادگی و مقاومت دلیرانه و مردمی، از سوی جبهه انقلاب اسلامی، که نهایتاً به پیروزی مطلق ایران اسلامی منجر شد. به همان اندازه که آغاز و شروع جنگ و اقدام به تجاوز از سوی هر کشوری مذموم است، دفاع از کیان، تمامیت ارضی، آرمان‌ها، اعتقادات، باورها و فرهنگ کشور مورد تجاوز قرار گرفته، قابل تقدیر است. در تاریخ‌نگاری جامعه بشری، مردمی سربلند و پرافتخار قلمداد می‌شوند که نهایت ایستادگی و مقاومت را در برابر خوی تجاوزگری متجاوزان از خود نشان داده و بر دفاع از تمامیت داشته‌های مادی و معنوی خود پا فشرده‌اند؛ هرچند مقاومتشان به نتیجه نرسیده و به‌ظاهر تن به شکست داده و مغلوب شده باشند؛ اما قضاوت نهایی تاریخ نه بر اساس نتیجه‌ی به‌دست آمده؛ بلکه بر اساس میزان ایستادگی و مقاومت

در برابر دشمنان رقم خواهد خورد. بر این اساس تاریخ همواره از چنین مردمانی [که مقاومت به خرج داده ولو در ظاهر شکست خورده‌اند] به نیکی و بزرگی یاد کرده است. صفحات درخشانی از تاریخ، به کشورها و مردمان شکست‌خورده‌ی پیروز اختصاص یافته است. بدیهی است اگر نتیجه‌ی ایستادگی و مقاومت، اضمحلال و شکست دشمن و متجاوز باشد این درخشش تاریخی تلاء‌لو دیگری خواهد داشت؛ آن چنانکه برای ملت مقاوم و حماسه‌ساز ایران اسلامی در طول هشت سال دفاع مقدس پدید آمد؛ بنابراین جا دارد که دفاع، مقاومت، حماسه‌آفرینی و پیروزی این ملت سلحشور و تاریخ‌ساز گرامی داشته شود و بر برگ برگ آن و لحظه‌لحظه‌ی آن افتخار شود. از این منظر است که گرامیداشت چهل‌سالگی دفاع مقدس بالندگی و غرور دارد و اقتضاء می‌کند که به وزانت و وفار چهل‌سالگی انقلاب اسلامی، چهل‌سالگی دفاع مقدس نیز مورد تجلیل و بزرگداشت قرار گیرد.

حال در این مقام سؤال اصلی اینست که آیا باید به چه نکاتی تأکید کرد و چه چیزی باید گرامی داشته شود؟ در نگاه اول آنچه بایسته است گرامیداشت یاد و خاطره آن دوران پرشکوه است؛ چراکه این جنگ، باوجود مشکلات و خسارت‌هایی که به بار آورده است، دستاوردهای ارزشمند و ذی‌قیمتی نیز برای کشور داشت که مهم‌ترین آنها ایجاد قدرت بازدارندگی است. قدرت بازدارندگی پدید آمده در بستر دفاع مقدس، مانع از آن شده است که دشمنان باوجود خصومت ذاتی‌شان نسبت به آرمان‌های این انقلاب و نظام بخواهند مجدداً اقدامات نابخردانه‌ی خود را تکرار کنند. تجربه دفاع مقدس به‌خوبی به آنان ثابت کرده است که ملت ایران اهل مقاومت و ایستادگی است و در برابر خوی تجاوزگرانه‌ی دشمنان به هیچ قیمتی پا پس نمی‌کشد؛ لذا بزرگداشت یاد و خاطره دفاع مقدس یعنی بزرگداشت سال‌ها مقاومت، ایستادگی، ایثار و شجاعت مردم ایران که نتیجه آن پیدایش قدرت بازدارندگی است. حال با توجه به نقش و

تأثیر قدرت بازدارندگی در تأمین امنیت و حفظ منافع ملی، باید اذعان کرد که این انقلاب و نظام با توجه به اصول و آرمان‌های استکبارستیزی خود همواره نیازمند آن است. به تعبیر دیگر، مادامی که این انقلاب و نظام پابرجاست، می‌بایستی به بازتولید قدرت و مؤلفه‌ی بازدارندگی اتکا داشته باشد و قدر مسلم یکی از راه‌های مؤثر آن آشناسازی نسل جدید و نسل‌های آتی با فرهنگ دفاع مقدس است. آنگاه که نسل جدید و نسل‌های آینده با ارزش‌های دفاع مقدس آشنا شوند با جان‌ودل در راه حفظ آن خواهند کوشید. فرهنگ دفاع مقدسی که ماحصل آن ایجاد قدرت بازدارندگی است. تا زمانی که فرهنگ و ارزش‌های دفاع مقدس در تاروپود نوجوانان و جوانان این سرزمین تنیده شده و برای آنان مقدس باشد، خیال خام تجاوزی دیگر به این آب‌وخاک در مخیله دشمنان نخواهد نشست. از دیگر سو دست‌های پیدا و ناپیدایی می‌کوشند تا ارزش و تأثیرگذاری فرهنگ دفاع مقدس را کمرنگ و از خاصیت بیندازد. شیوه این گروه آن است که فرهنگ دفاع مقدس را با ترندهای ضدتبلیغ و ایجاد شبهات و ابهامات تحریف و نهایتاً تخریب کنند. لذا تلاش در جهت شناخت و شناساندن فرهنگ دفاع مقدس از ضروریات تلقی می‌شود. رهبر معظم انقلاب (مدظله) در این باره می‌فرمایند: «در باب دفاع مقدس کوتاهی کرده‌ایم... ما به کارهای زیادی احتیاج داریم. ببینید، ما هر چه از لحاظ زمان از دفاع مقدس دور می‌شویم، از لحاظ معرفت باید به دفاع مقدس نزدیک‌تر بشویم؛ چرا؟ چون تحریف در کمین است، دست‌های تحریف‌گر در کمین‌اند!». کتاب فراهم آمده تحت عنوان «آنچه باید درباره جنگ دانست» گام کوچکی است جهت شناساندن قطعه‌ای درخشان، ماندگار و الهام‌بخش از تاریخ ایران پس از انقلاب اسلامی به آحاد جوانان و علاقه‌مندان به سربلندی این مرزوبوم. امید است با مطالعه این کتاب، شناخت و

معرفتی ولو کلی از تاریخ و چگونگی جنگ و دفاع مقدس به دست آید.
انشاءالله

www.ketab.ir

۶
آنچه باید
در باره «جنگ»
دانست